

Мисълта на Теодосия за собственъ манастиръ.

Недоволенъ отъ съществуващия редъ и възмутенъ отъ разнитѣ проповѣдници-лъжеучители и еретици, Теодосий се явилъ предъ царя Ивана Александра, като познатъ отъ рано. Този пжтъ Теодосий се показалъ на царя препълненъ съ по-ясни и съвършенни знания, съ голѣма начетеностъ и безъ крайно смирение. Теодосий поискалъ отъ царя да му позволи да се пресели въ нѣкое тихо, усамотено, недостъпно и пусто мѣсто, запазено отъ разбойници и нехранимайковци, гдето да може да прекара съ благочестиви монаси пустински и строгъ постнически животъ. Желанието му било да очисти душата си отъ всѣки грѣхъ, а най вече — прародителскиятъ, и да възвиси разума си до такава мѣрка, че напълно да обуздае страститѣ¹⁾. Теодосий залѣгалъ да се доближи до волята Божия, която била: „Който иска да дойде следъ мене, нека се отрече отъ себе си и вземе кръста“. Следъ такова пречистване Теодосий смѣталъ да трѣгне между народа въ искрена проповѣдь за спасение.

Царьтъ, като се посъветвалъ съ царица *Теодора Новопросвещена* и съ боляри, решилъ и отпусналъ въ Килифарската планина едно сигурно и тихо мѣсто, що служело въ старинно време за стражарница. Въ житието е казано:

„Благочестивий же царь Александръ прошенію пріялъ ово убо ради древніе и многія любви цареви кѣмъ Теодосіу, ово же и честога поученіа наслаждати се желающи. И мѣсто тѣхъ нраву прилично видѣвше, радости наплѣняху се. Отстоить же та гора (планина) отъ царствующаго града Трънова растояніе много, *Кіефаларево* именуема...“²⁾.

Царьтъ, като видѣлъ, че Теодосий и другаритѣ му харесали и одобрили мѣстото, като сигурно отъ разбойници, поради тамошния пиргъ (кула), заповѣдалъ да се построи исканата сграда и църква въ укрепеното мѣсто.

Основаване на манастира.

Така, Теодосий и другаритѣ му одобрили мѣстото и поржчали първитѣ килии около стражарницата, колкото да се настанятъ веднага. Килиитѣ били отдалечени една отъ друга и всѣки монахъ живѣлъ самотно въ постъ и молитва. Теодосий и иноцитѣ прекарвали три години. Презъ това време царьтъ, споредъ молбата на Теодосия, следѣлъ за постройка:

¹⁾ Подъ прародителски грѣхъ Теодосий разбиралъ половия нагонъ. За него говори и черковната пѣсень: „Отъ юности моя мнози борютя мя страсти...“

²⁾ Житіе и жизнь преподобнаго отца нашего Теодосій, написано отъ цариградския патриархъ Калистъ, издадено отъ В. Н. Златарски, София 1904 г.